

Априлий 1.

1871.

Книжка 13.

« Да ся преведе Омиръ е едно отъ най знаменишты дѣла, което бы доказало че народътъ ни напредва. Това бѣше дѣло на младежыты дошли отъ Европа, или на Славейкова, или на когото да е, който да знае старо Българскый толко добръ колкото и Еллинскый. Англия съ богатыйтъ, обработенныйтъ и челястикъ свой языкъ, сега скоро се удостои да има преводъ на «Гладж. Омиръ преведенъ добръ на Българскый ще докаже всякаде че сме живи и достоуважаеми Българи. Поезіята (а не мъртвото стихотвореніе) възвышава челоуѣка, го облагородява, го прави чувствителенъ къмъ все що е добро, красно, благородно, великодушно; силно го привлича къмъ чтеніе, когато е природна, лесна, вразумителна, какъто е Омировата. Омиръ е по лесенъ отъ днешныты Гръцкы журналисти, защото не пише ничто възприродитъ, за това стиховете му ся лесно изустяватъ. Такава книга ще ся въведе въ вси къщи и колибы. Но знаете че «Омиръ е дѣмословецъ, и многонедъ дреми. Ще ся потруди, по възможности, да отблъхне недостатъцыты му. Ще бѣдъ строга на все що е излишно. Indignor quandoque bonus dormitat Omerus. Не «ще напишъ ни единъ стихъ излишенъ или студенъ, тъй щото дължестіето да върви съ исполнителскы крачки, и любозителността да се възблагодари и поетепенно да се наострява, и книгата да стане не малко и ефтина, да се въведе всякаде, съ единъ рѣчь да привлече къмъ чтеніе. Бы было БЕЗУМНО да преведе точно, буквально. Тогава цѣлата ми не е никакъ сполучена. И тъй преведетъ ще бѣде СВОБОДЕНЪ. Сравнете преводътъ ми съ Рускый,

«и ми съ първобытното, и съмъ увѣренъ че ще исповѣдате какъ
 «цѣль-та ми е сполучена. Ахъ! да знаехъ то добръ старобългар-
 «скый! Въ преводѣтъ срѣщамъ многу трудовы и забавы. Когато
 «единъ стихъ е добъръ, силенъ, природенъ, значи че е обработанъ
 «ТРУДЪТЪ МИ ИСКАМЪ ДА УЛЕСНИ ЧТЕНИЕТО
 «на многу обстоятелства съмъ доказалъ че презирамъ среброто,
 «НО ТРѢБВА ДА СЕ ЖИВИ. Моя малка Луиза трѣбва да е
 «благодарна. Освѣнь това насърдчаніето показва артисты. Пи-
 «шете ми Ако насърдчаніето е значително — ще преведжъ,
 «съ Божіѣхъ помощъ, не шокмо Іліадъ, но и Одусеѣхъ и вси другы
 «Омирически стихове, и по изящныты на другыты еллинскы пое-
 «ты, и вси тѣхъ книгы ще бжджтъ неотнемею притежаніе на
 «Българското въ Цариръ. Читалище зашто поетити не сж нико-
 «на тѣрговици. . . . Има юще десетина стихове за да се сврши
 «Іліадосъ Алфа, но толко достижжѣ. И отъ толко обаче можеть
 «да сждите, что съмъ приложилъ и что съмъ примѣчалъ, и да ми
 «имамъ право да каирава така.»

Нарочито обнародуваме днесъ, преди Оми-
 ровыты стиховы, цѣлото почти до Настоятелство-
 то писмо, съ което Г-нъ Г. С. Пърличевъ бѣше
 придружилъ драгоцѣнный си книжевенъ и поети-
 ческый трудъ. Отъ това писмо Читатели и чи-
 тателкиты ни ще разумѣжтъ много добръ като
 съ какво превѣсходно поетическо дѣло ся е наелъ
 Г-нъ Г. С. Пърличевъ да снабди народѣтъ ни,
 юще въ мълкжтъ на книжевното му развитіе, ако
 добрити му намѣренія и теплиты му народни чувства
 бы намѣрили добъръ отзвъвъ въ сърдцето на вси-
 ты ученолюбивы Българе и Българкы. Тѣи ще ви-
 дятъ юще да ли и нѣй смы имали пълно право
 да ся произнесемъ юще изначала тѣй благопріѣ-
 тно за това дѣло, и да ли нашиты жаркы призо-
 ванія къмъ вситы любители на народното ни про-
 свѣщеніе не сж были друго освѣнь въсхитител-
 но израженіе на безграничното уваженіе кое-
 нмамы и исповѣдамы за божественнжтъ Омировж

поезиѣ, и, въобще, за старѣтъ греко-римлянскѣ книжевноѣ.

Какъ да е да е, нѣ ся радвамы че нашый гласъ не бѣ гласъ въпѣющаго въ пустинѣ, какъто за това ще видятъ читателити ни въ единъ отъ идущити броевы. Дано само тойзи гласъ бы ся чулъ и по на далечъ!

Алфа

НА МЛАДЖ *)

Отвѣща ѣ Ахиль скороногий,
 «Знаешъ майко: Что да ти приказвамъ?
 Насилисе страшень моръ во войскѣ.
 Сборъ съставихъ, ѣ Агамемнону
 Наложихмы, с' Калханта согласно;
 Да отдаде Хрѹсу милѣ дщеркѣ,
 Да престане Фивосова ярость,
 И моръ пратень отъ горкыму стрѣлы.
 Той отдаде Хрѹсу милѣ дщеркѣ
 Но отнѣ ми върнѣ нѣ рабынѣ
 Азъ заклехъ се (о часъ злополучень)
 За Еленѣ вѣчъ да не воювамъ.
 Сега, майко, какъ да сѣдѣ празень?
 Прѣсто врѣме на чѣрнѣ нѣ земѣ?
 Младѣ ѣ зеленѣ, юнакъ надѣ юнацы,
 Сынъ богынинѣ? Какъвъ срамъ за мене!»
 Укори го Ѳетисъ мила майка.
 «Что ми, сынче, говоришъ за Гърцы
 Кои денесъ тебе оскърбихъ?
 Ако и кръвь-тѣ за нихъ си пролѣешъ
 Горѣ орешъ, в' морѣ семя сѣешъ.
 Ихъ остави, отвези се в' Фѣиѣ,
 Фѣиѣ рудѣ, Фѣиѣ плодороднѣ.
 Тамо имашъ царство ѣ подданны;
 Все на тебе какъ на Бога гледатъ.

*) Видѣ брой 11-ый.

Тебѣ, сынко, че му ти е слава?
 Съмъ ти рѣкла, и ще ти прерѣжъ.
 Двойнѣжъ преждѣ испрела ти Парка
 На своѣжъ си неизбѣжнѣжъ хуркѣ: (*)
 Ил' во Феѣжъ да живишъ спокойно
 Дълговѣченъ и благополученъ;
 Ил' во Троѣжъ и во клинѣ Марсовѣй (п)
 Младъ и зеленъ отъ стрѣлѣжъ да умрешъ.
 Что е, сынче, по добро за тебе?
 Отвѣща ѣ Ахѣлъ храбрѣжъ сынѣжъ:
 «Мразѣжъ, майко, пустѣжъ дрехѣжъ старость.
 Чему ми е животъ Тѣоноуѣжъ?? (р)
 Нека иде Харонѣжъ (с) кога иска;
 Токмо да съмъ роду си полезенѣжъ,
 Пѣмъ и славенъ и всегда паметенѣжъ.
 Насмѣхнѣжъ се сребронога Оетѣсѣжъ
 Милъ е, сынче, твой животъ на майкѣжъ,
 Мила ми е и твоя надмѣнность.
 Кога любишъ бойный кликѣжъ сѣрдечно,
 Ето сега идѣжъ при Зевеса,
 Ще го молѣжъ да укѣрѣпи Троѣжъ
 И да вдѣжне силѣжъ на Троянѣжъ,
 Да надвѣжтъ Гѣркѣмъ чѣрнооѣкомъ,
 Да гѣ тѣснѣжтъ до шумно-но море,
 Да узнаѣжтъ Гѣрѣци своѣжъ Атѣжъ,
 Да те честѣжтъ со ирелѣпы дары,
 Да гѣ спасешъ отъ зло неизбѣжно.»
 Такѣжъ рече и отстѣпи Оетѣсѣжъ,
 Възнесесе на велико небо.
 Найде Дѣа на върхъ прѣвѣсходенѣжъ,
 Прѣдъ него ми сѣднѣжъ на колѣна.
 Съ лѣвицѣжъ хваща му колѣно,
 Съ десницѣжъ свещенный подбѣрадниѣжъ.

(*) Паркы, три богини на чѣловѣческѣмъ щастѣе — На рѣчницѣ.
 Пѣрѣва прѣде, вторѣа вѣе, третѣа сѣче конѣцѣтѣжъ (живѣотѣжъ).

(п) Марсѣжъ сынѣжъ Зевесѣсѣжъ, Богѣжъ на войнѣжъ.

(р) Тѣѣѣжъ, поради хубѣсть, грабенъ отъ Нѣѣ (зорѣжъ) за нейнѣжъ
 сѣпругѣжъ, послѣжъ замѣаторѣнъ и прѣзрѣнъ отъ неѣжъ.

(с) Смерть (χρῶς)

Сълзы рони и мило се моли:
«Боже, отче боговомъ и людимъ,
Почести ми сына скоросмъртна
Кой ми плаче покрай шумно море
Обезчестенъ отъ царя Микинска.
Моля ти се да укрѣпишъ Троижъ
И да вдѣхнешъ силъ на Трояници,
Да надвѣжатъ Гъркомъ чърноокомъ
Да ги тлѣснѣтъ до шумно-но море
Да узнаѣтъ Гърци своѣжъ Атжъ
Да ми молятъ сына скоросмъртна
Да ги спасе отъ зло неизбѣжно.»
Отвѣща ѿ Зевесъ всемогущий:
«Ще ме скарашъ, моревластно Ѳетисъ,
Ще ме скарашъ со свѣрливъ Иржъ,
То е сѣдба на великы власти;
Едни лѣскатъ другы огорчаватъ;
Но ты скоро отетѣши отъ небо
Да н' те суми Ира ядроока,
Тя усърдно Еллиномъ помага.
Азъ ще имамъ день и ношъ на умъ
Да извършѣ твоѣжъ пѣрвѣжъ молбѣжъ.
Ако искашъ да ми се увѣришъ,
Ето дамъ ти едно си знаменѣ,
Склонѣтъ всесиленъ на моѣжъ главѣжъ.
Все что рѣшѣ с' мое мѣгновенѣ
Не ще бѣде никакъ прѣмѣнено
Ни лѣжевно ни недовършено.
Рѣче; и мыгнѣ со чѣрны-нѣ вѣжды
И на рама безсмъртнаго Бога
Распресеса божествена коса
И се стресе небо-но безмѣрно.
Така Ѳетисъ преклони Зевеса
Та се послѣ оба раздѣлихъ.
Тя се спусти во шумно-но море
При Нирѣа, старого си татка.
Зевесъ иде во своѣжъ си стаѣжъ
При другы-нѣ Богове безсмъртни.
Вси станахъ отъ свои прѣсмоды

Нито дързнѣ нѣкой немарити (1)
 Всеи мѣлкихъ прѣдъ лице Зиново.

Слово изречено отъ Г-на Ст. Чомакова при
 торжественното отваряніе на Народный Българ-
 ский Съборъ. *)

Кога ся събрахмы изъ начало прѣдставители въ сто-
 лица, ный намѣрихмы всичко опростаено, и единъ из-
 вергъ обвини съ августѣйшы одежды подмѣтнати на срѣдѣ;
 Него бѣше подхвърлилъ оня надмений фанариотинъ за пре-
 сно доказателство, че сме бѣле истинна люды лишени отъ
 всеко чедовѣческо право, и че сме бѣле нему подчинени
 въ все що има отношеніе до совѣсть-та, до народность-та,
 до семейството, до честь-та и до общый имотъ; намѣрих-
 мы владѣцы, които ся поведоха съ насъ наказани въ за-
 точеніе, народътъ убить; дѣйцы засрамени и по прыга-
 вытъ отъ тѣхъ избѣрени и въ една неопредѣленна черква
 отгѣлены; съ съкрушеніе сердца и въ очыты съ слъзы
 многажды ся пытахмы да ли нашата съдбина е такава или
 сме самы причина на единъ такавъ бѣдець исходъ на свя-
 тата ни тяжба! Въ мечтаніята, които си правихмы имѣючи
 прѣди очы лица и дѣлата ный не можѣхмы да ся не у-
 бѣдимъ, че не малко въ това собствениы наши грѣшки ся
 подѣйствувахи; и това не е нито чудно нито странно, за-
 що съ политическа смѣлость и благоразуміе бывать пода-
 рени, които живѣять въ политическа срѣдина, за живѣю-
 щы въ мракъ тѣй обыкновенно ся трѣвы екзотически
 безъ благоуханіе и вкусъ; и за-що е много трудно да е
 свободенъ чедовѣкъ отъ егоизмъ и самонадѣянность, тамъ

(1) Всеи събрахъ широки-нѣ поли вси скръстѣхъ рѣцѣ все мо-
 гушы вси вдигнахъ безсмертны-нѣ главы, вси мѣлкихъ прѣдъ лице
 Зиново.

*) Видѣть брой 11.

гдѣто възпитаніе не ся е въдворило : Съ това Богъ да ма пази отъ да мисля да хвърлямъ укору възъ нѣкого, речъта ми е само да ся освѣтимъ въ истинната.

Кога проумѣхмы и ся убѣдихмы въ това ный ся не поколебахмы срѣщу всека опасность да влеземъ въ работата, и първо си начертахмы една линия на поведене, възъ отъ която не си дозволихмы нито колкото косамъ да излѣземъ, вътрѣ обаче въ която ный можехмы свободно и дерзостно да работимъ.

Три точки, яко три свѣтлы звѣзды, службахъ намъ за поводъ въ неѣжъ линіѣжъ.

Първа бѣше святость и неприкосновенность въ бѣщинуѣ ни върѣжъ.

Втора, безгранична прѣданность и върность камъ Ц. Правителство, което обыкаехмы като огнище отъ голы и босы въ студена земѣжъ.

Трета : грижа за всыгы безъ исключение или предпочитаніе едиородцы, оздравены въ самостоятелна черква.

По първата длѣжность много затрудненія угорченія и тѣжкы бѣды претърпѣхмы до прѣди макло отъ оный отъ нашыты които ся извъриха ; ти изъ двѣра изхвърлены ся промѣкнаха прѣвъ прозорцы и всевидно прямо и прѣвъ тѣхныты покровители прождаха народната утроба уничтожающи благородныты ѣ отрасли.

По второто ни правило ный ся не поведохмы никогда отъ въшны внушенія ; Въпросътъ бѣше зачатіе чисто народно, трѣбаше прочее да ся упазы отъ всеко чуждо намѣшательство догдѣ ся дупѣше, зацо инакъ непременно погинваше ; слѣдов. ный съ вниманіе и безъ забикалки отхвърлихмы всеко покушение заѣжъ та цѣль отъ гдѣ и да ны идеше : Това наше поведене не малко непріятности ны навлече на главата : Трѣбваше обаче да ся тегли. Политиката ни бѣше основ телна и еднообразна, и вървъ всегога паралелно безъ никогда да ся отдалечи отъ Правителството. Хора невѣжы ѣжъ посочиха за подозрителна, зломысленницы другы другояче спорѣдъ обстоятелствата и лицата ѣжъ нарекохъ ; ный прѣди же да добиемъ и за да добиемъ оная която гонехмы народни : срѣдинѣжъ ный си основахмы една политика която ще назовемы и народна : Онова което прави да ся завжда че нашый животъ

още въ тъмна цивилизація ся намѣра, то е че намъ на Отоманскыѣ подаицы е дозволено да си въздышамы кой годѣ собственень въздухъ, стига само негова светлина и топлина да не пада освенъ отъ онова слънце което въз него грѣе; условіе на животъ; инакъ, кой иска на друго да си грѣе, той да не чака освенъ рѣнъ и смъртъ: примѣръ пресенъ и зеленъ още прѣдъ очитѣ ни ся Хасунистыѣ и нашата униатска смета.

Народнѣта и наша девиза бѣше черква самостоятелна, а правителствениа заповѣдъ бѣше права въ соединіе съ Гръцкыѣ: Какъ постѣпихмы безъ да престѣпимъ ни едната ни другата заповѣдъ? Съ единъ кратакъ възгледъ ще ся потруда да вы разкажа по кой начинъ ся постигна настоящето.

Едно многолѣтно пребываніе съ нашыты противницы бѣше ни помогнало да познаваме мощно добръ и точно тѣхниты слабости и мечтанія и рѣкохмы си: ако си отнемемъ и уздравимъ щото е интересъ матеріаленъ и ако имъ запушимъ пѣтътъ, който ги блазнѣ че ще ги завѣде до осъществленіе на великата имъ идея, ный навѣрно ще ги повалимъ долу, както Самосна надвивали колчимъ му отрезвали нѣкой си косъмъ отъ перчемътъ; и съ тая мысль и намѣреніе ный приехмы и положихмы оный начала чрезъ които съсипвахмы величественната имъ и блистателна перспектива на едно будуще което отъ вѣковы ся развиваше прѣдъ тѣхъ съ силата на едно воображеніе достойно на горещый климатъ на местата имъ и ги насилвахмы срещу собственытъ нашъ интересъ тый самы, за полза на които ся врышеше спогожденіею, да го отблъснѣтъ. Кой бѣше тука кривъ? Не можемъ да не исповѣдамы че отъ начало още неисполнимостта му бѣше очевидна, и ный имахмы рѣлно убѣжденіе за нея. Даже много добромыслящи ны отсѣдиха, пріятели ны напуснаха, личныти ни интересы, въ това време на медленія, ся изпоразиха, но нашата совѣсть въ наложенната ни свята длѣжност не ны допусти да отстѣпимъ нито колкото една юта, защо си вообразявахмы че оная абсолютный до тогава Господаръ, който владѣе едно положеніе превосходно, който разполага срѣдства и способности сравнително много големи, който ся мисли по Божественно право че ны господар-

ствува, който гори отъ чувство на отмъстеніе, при най малкото благовреміе което ще намѣри ще ны съблече и оголи отъ сичко; О! за това не трѣбва да си правимъ иллузии; каквото на единъ сводъ единъ камикъ ако падне той ся струпва, ако отстъпехмы отъ равенството и ако имъ доволевхмы да имать пристѣпъ въ вещественнитъ ни работи нашето положеніе слѣдъ не много време не щеше да е разнo отъ първото, а історіята на възрожденіето ни ще сѣди болѣ тая тѣжба.

Имахмы отъ друга стѣрна религіозно убѣжденіе че отъ той неисходъ чрезъ новъ проливъ ще излеземъ; стиганіе ни постоянство и на благоразуміето бусулата да не падне отъ рѣдетъ ни; това убѣжденіе намъ ся породѣ отъ неблагоприятното поведеніе на противникътъ, отъ ефектътъ на живыи споръ, отъ естеството на работата, която всегдѣ и всегда има свойството да возбужда фанатизмътъ още и отъ помощта на времето което правеше по ясны и лѣскавы нашыи правдини и предъ нашыи и прѣдъ чуждыи. Прочее послѣ отъ тысящи еволюцій и маневры предопредѣлено было, онъ който ся противеше изъ първо и на най ничтожныи Български трѣбванія, той да има тая слава и честь да положи крае угольный камикъ на основата на народната ни черква, съ отстъпленіе на една Ексархія каква была.

Ексархіята тая ся съставляваше точно и само отъ оныя Епархїи които ся намиратъ именно забѣлѣжени въ Императорскый Ферманъ.

Послѣдственныи на народната девиза ный съ благочестивость видохмы да ся изрече уже ожидаемата речъ въ начало на черква Българска, съ гнѣвъ обаче отхвърлихмы предѣлыи и условіята и тѣй въ ново поле нова борба ся отвори по между безъ да е по честитъ и въ тая да има право: Дѣйствиелно що ся появява въ нея? Притязанія суварански отъ една стѣрна възъ населената земля отъ Българи, и упорство безпримѣрно отъ друга което на вѣрно му надѣхваше вѣтарътъ отъ вѣчный градъ, гдѣ старыи поидификсъ бѣше въ борба съ другы за предметъ долу-горъ подобенъ.

И въ тая борба, която имаше за цѣль народната цѣлокупность двѣ цѣлы години истекохъ, като два само де-

ня, дордъ Ц. Правит. поступи въ употребленіе на правото си въ подобенъ случай; и издаде двата проекта, явленіето на които съживи отъ радость сичкыты чада Българскы, а порази отъ сѣрбъ цѣлый фенеръ; обаче отъ двѣтъ тѣя противоположны чувствуванія, иглата на бусульжъ на благоразуміето ся побрѣжа, и несочеше веке правый цѣть и намъ и тѣмъ.

Въ насъ понеже отъ сполуката числото на ревнителыты ся умножи, и всеки единъ ламтъше да ся поотличи съ нѣщо явиха ся новопредшедшы лудіе съ стремленіе едни насамъ другы пататакъ: Едни брѣзаха да укротятъ Патріаршіята, която по законъ психологически бѣше неукротима въ оно время; другы искаха пакъ да ѣхъ раздражнятъ выше, за да ся скѣсне може-быти всеки възелъ и да исчезне всека надѣжда на приближеніе на двѣтъ черковы.

Прочее първити помогнахъ за съставленіето на смѣсенъ Комисія съ надѣжда и увѣреніе че ще достигнать до слѣдствіе достополезно, което въ широчинѣтъ си да поима цѣлый народъ и същевременно да ся приеме за каноническо отъ Патріаршіята, и не излезеахъ отъ заблужденіето си, освенъ кога видоха съ очыты си оновъ, което дѣйцати всеу имъ казваха още прѣди да махнатъ съ брадвата възъ проектыты освѣтены уже отъ народътъ.

Вторыти же караха ны волею неволею да влеземъ въ изпълненіе на правата начертани преди още да ся подтвердѣтъ поне отъ Ц. Императ. Правительство. Всеу на тѣзи прѣдставлявахмы опасноститы, въ които налитаха грѣшници и камъ Ц. Правит. и камъ черковната благопристойность; тѣи, не задоволены, ны обадиха предъ народътъ като не здравомислящи и користолюбцы; оскѣрбени крайно за расклатеното въ дѣяніята единство и за грѣшкыты които ся раждаха отъ него ный усилены уже и отъ новыты Архиастаныры, които дризовани отъ Епархіиты да воюватъ задружно срѣщу новыты и паденія и да поематъ словото въ оправданіето ни прѣдъ всеселенската черква на която тепло ожидавахмы отеческыты благословія; ный ся силѣхмы по възможности да упазимъ благочиніе и отношеніе срѣщу заравата благочестива и непогрѣшно, стараѣхмы ся да ни ся не ущербѣтъ обѣщанниты въ книга правдыны, и работѣхмы силно да направимъ щото и онѣи наши

единородцы, които географическото имъ положеніе и обстоятелствата бѣхъ задръжели вънъ отъ борбѣтъ да могатъ да ся показватъ отъ даденыты намъ правдини.

Въ изпълненіето на нашиты совѣстны трудове ний не можемъ да ся похвалимъ, че всичко добръ смы извършили, не само за трудность-тъ на самата работа, но и за трудноститы, които по между насъ ся раждѣхъ като отъ духъ на противорѣчіе, на противодѣйствиѣ, или отъ други страсты и други причины които, Бога ми, ний не проумѣваме, и за които и въ послѣдніе време ся появихъ явления непохвални.

Купове отъ телеграфы и писма на взаимна прѣписка засвидѣтелствуваѣтъ истинността на думыты ми. Никакви иждивенія и трудове за това ся не пощадиохъ, нѣкакъ и въ опасность ся пристѣпи като знаѣхмы и буквалн-та заповѣдь на Императорскый Ферманъ за такива намѣсванія: Въ това поне щастливъ самъ да вы увѣря чѣ трудовети не отидоха совсѣмъ напразно, че гласѣтъ ни намѣри благозвученъ отзвѣтъ, че на всичкиы сръцата тупаѣтъ за присоединеніето имъ съ Екзархіѣтъ за което всегдѣ съ малки изключенія, голѣмы старанія стоятъ, но и голѣми страданія претръпѣватъ дѣйцити и отъ всегдѣ съ умиленъ погледъ и съ слѣзы на очи ожидаватъ вашата отеческа и братска помощъ: Отричаніе на която е чисто грѣшка на самоубійство и на оскърбленіе на челоувѣчеството.

Съ тая ваша помощъ, ако днесъ смы честиты да имамы изпомежду ни прѣдставители само отъ честолюбивата Скопія, отъ мѣдрята Битоля, отъ Святата Охридъ, отъ дѣлный Воденъ, отъ многострадающата Струмица и отъ бѣдный Неврокопъ надѣямъ ся съ тая ваша помощъ и вашиты старанія да послѣдватъ утрѣ и отъ другиы Епархіи населены отъ наши Единородцы.

Ето нашата политика въ липіята на която отъ единатѣсетъ години смы стоѣли и смы работили: Слѣдов, видите че тя е истинна нашата народна политика, защо тя нема нищо чуждо, че тя е самата просвѣщенна политика, защо тя не е слѣпа, че тя е благородната, тя е рицарската, защо не е бѣдна, не е корыстна, тя е всеобща, не е мѣстна, тя е Българска; съ нея ний смѣло и свободно

дно работихмы до нынѣ, а сполуката на нашиты дѣянія о-
правдавать тая политика на тъмно.

Честнѣйшы старцы и Достопочтенны Господа! Вый по добръ проумѣвате отъ мене че фенерската Черква е повече сѹстема политическа подъ расо калугерско отъ колкото една черкова Христова. На таѣх сѹстемѣх дѣйстви-
телната мисія е политическа, цѣль-та ѿ е сливаніето въ Еллинизмъ на Православныты народы въ Отоманската Държава: Тѣй и нашата распра съ нея въ сѣщность-та не е ни догматическа ни каноническа ни беззаконна. Я-
бѣлка прѣнія тя по между ни просто и чисто сѣстои въ това: Да ли да ся управлявамы церковно отъ насъ и отъ нашы хора или да останемъ подчинени на Патрикѣтъ по право историческо което казва че ималъ; въ терминъ по опредѣленъ распрата отъ наша стѣрна е за освобожденіе на совѣсть-тъ, на особата и на поданикъ отъ поданика; отъ стѣрна на Патриаршіята е за убогатываніе и господар-
ствуваніе. Слѣдователно догдѣ не ны види да подпаднемъ въ пѣрвото си робско сѣстояніе, или да прѣдставлявамы една бѣдна народность и още по бѣдна черква, тя нема да рѣче че смы влели въ каноническо положеніе: Фенеръ по между си зове себѣ Караказанъ, и прѣдъ светѣтъ увѣрѣва- такожде че не припознава народъ и народности; по слѣдствіе на тая доктрина той не познава отъ Българ-
скы народъ освенъ, по логика пакъ своѣхъ, въ лицата на нѣкои които природата е лишила отъ всека дарба и спосо-
бность; поне тѣй опредѣляваше единъ отъ най умныты Патрицы Българина. Прочее той характериса проекта Правителственный за антиканоническы, на Българо-Гръцка-
та Комисія проектъ за антиканоническы, Императорскый Ферманъ такожде за антиканонически, въпросътъ сѣщый въ сѣщность-та му още за такавъ: Като е тѣй, не ся пи-
та да ли е свята, но пита ся да ли е серіозна тая Чер-
кова? ако е пѣрвото, тя ще бѣде послѣдственна и неше безъ голѣмо на себѣ си противорѣчіе да ны припознае черква кога ны не припознава като народъ; ако е второто, заслужва ли, народъ здравомислящъ да трѣси дозволеніе отъ притѣснителиты си да си уздрави сѣдбинята си, и все що си касае до сѣхршеніето му? Гдѣ е станѣло такава нѣ-
що, за да ся надѣвамы и ный словесно? На мѣсто, про-

чее, нови отступленія, нови жертвуванія за да добиемъ не зная какво си, като благоразсѣдни хора, както правихмы до нѣнѣ и сме ся ползували отъ неговото упорство и неправедно притязаніе възъ насъ, нека ся ползувамы и сега за допълненіе на нѣкой недостатocy, които умыслено му ся отстъпенны за нѣгово удовлетвореніе: Да, кой не приема тягость той губи и преимуществото, което му ся дава срѣщу тягость-та: Отъ това правило, защо да ся освободява нашый непріятель? Ако не постѣпимъ здраво но слѣдувамы противнѣтъ политѣкъ, която ся е вмѣкнѣла по между ни ще ся каѣмъ безъ ползъ.

Вопросътъ ни има за предметъ черквъ, той въ сѣществото си е народность, а цѣльта му животъ. слѣдов. цѣлото духовенство, цѣлый народъ, цѣлото отечество очаква да излезе чрѣзь него отъ мракътъ, каквото Лазаръ отъ гробътъ. Нашата черква чакамы ѣж да огрѣе като едно слънце, което да грѣе возъ сичкыты, стоплува сичкыты и оживотворява сичкыты: отъ него чака цѣлото отечество свѣтлинъ и топлинъ да цѣвнѣе като градина да даде плодъ и постигне съ него да ся отплати на добродѣтельный му Господаръ. Ето какъ разбирахмы ный които дѣйствувахмы отъ начало и до днесъ по вопросътъ. Ето какъ го разбира и Августѣйшый ни Господаръ, и декретува освобожденіето на цѣлый народъ отъ онова омразно фенерско иго. Който убо измѣства народа и го замѣства съ личности, който заличава отечеството и записва мѣсто-рожденіето си който, забули Христа и открыва челоувѣчески трупъ, той грѣши и нѣговата грѣшка е непростенна. Знаете великѣтъ истиннъ, която извличамы отъ всеобщата исторія; тя е, че гдѣ общый интересъ не служи освенъ за було на частный интересъ, че гдѣ голѣмити вълненія, нематъ за предметъ идей, но иматъ за предметъ лица, тогава най здраво положеннытъ началства не могатъ освѣнъ да паднатъ и съ тѣхното шумливо паденіе да возбудатъ веселіе и разсѣянность: прѣсенъ примѣръ Наполеоновата Имперія, още и тая същата фенерска черква.

Знаючи тія хубавы истинны, нека ся пазимъ отъ егоизмътъ, защото той е пѣрвата халка на сичкыты пороцы: раздѣленіето което му е естественно чадо опустошава

сичко: особыты ся гобать отъ нравственный егоизмъ, а народыты погинвать отъ такива раздѣленія.

Като умни нека ся упазимъ, срѣщу слуховеты, кѣккойто си раздавать за насъ по вынъ, отъ подобни раздѣленія; политиката ни обѣмваше всицы ни, въ нея нѣмаше ни Пловдивчани ни Търновчани ни Битолянчани, но имаше Българинъ и България; тая политика нека слѣдваемы, защото то е политиката съ широки пазухы и съ широкото сръце::: тя всѣкога приема, сичко прощава; на мѣсто личности мѣрры мудрува, на мѣсто грижы за користь лична, тя съ саммоотварженіе, жертвуванія, и дѣятельность ся позна, и съ нѣя ный възторжествувахмы: тя осърдчи и развесели свѣтъ, и съ нея и за нея околъ вопросътъ ся стекохъ благочестивѣйшы и частнѣйшы Іерархы, и подадохъ му силааа и животъ, съставихъ черквъ и прѣставихъ ѣхъ прѣди начаалства и черквы и може да ся рече че созидъхъ черквова върху която нито адовити врата ще могатъ да преодоляхъ.

Послѣдователи убо на нея съзрете на всыты съ единаквъ признателность, защо всицы ся основатели на нина родната черквъ; безъ тѣхната помощъ вы увѣрявамъ азъ, че нашии дѣла не щѣха да иматъ оная тежестъ, отъ която ся лишавахъ когато ги немаше; безъ тѣхното съдѣйствіе нека си не мечтаемъ че не щѣхмы да ся броимъ по малко отъ еретицы, даже и отъ странъ на доброжелатели и благоразсѣдны хора; който мисли че тѣхното стесненіе могло е да причини затмѣніе на лица, той е кжсогледъ: Великити лица не ся затмѣвать.

Колкото и да ни е криво да влезамы въ полето нѣа частны вопросы, понеже обаче често мычаніе ся зимма за подтверденіе, и произлизать отъ това часто разни нееудобства, като членове на едно семейство за длжностть считамъ да вы кажа откровенно че щото съмъ работилъ по вопросътъ не приносямъ на други идолъ освѣнъ нѣа оная който ма е былъ и ще ми е всегда до животъ идеалный идолъ на една свѣта и свѣтлж черквъ и на народътъ въ пѣтьтъ на напредокътъ; тѣй също и мойти довѣрителы Пловдивчаны сички жертвуванія по вопросътъ приносятъ съ чисто сръце възъ общый жертвеникъ на милото нѣи отечество. Прѣдставитель на тая Епархія вы увѣрявамъ че никогъ никому отъ жителы на тая частлюбива частъ

на Тракия не е минало прѣзъ умѣтъ, нито ще му допустне сръцето до му мине идеята на сѣдалище на общый ни свѣтильникъ въ Пловдивъ. Доста просвѣтены тѣй разбиратъ мощиъ хирно че въ дивиты мѣста на необразованното ни отечество той нѣма освѣтъ да угасне; Доста разумны тѣй умѣять да ся ползватъ отъ Христовиты совѣтуванія и не вжигаютъ свѣтильника и поставляютъ его подъ сиудомъ по нѣ свѣщницѣ и свѣтитъ всѣмъ.

Пловдивската Епархія дѣйствително е работила, жертвувала, постоянствувала и Българскый вопросъ, може бити като вопросъ официаленъ, въ нея да ся е родилъ и порастналъ; тази неоспорима правда може да ся каже дерзновенно безъ да ся докача честолюбіето на оныя отъ другиты Български Епархій, които всички както бѣха въ время пострадали така и содѣйствуваха по возможности за днешната ны сполука. Но Пловдивската Епархія, колкото и да ѝ ся оцѣняватъ или не трудветы и жертвыты не е никогда имала нито ще да има частни притезанія.

Далечъ отъ нея, далечъ отъ нѣйныты дѣйци и представители всеко мѣстно честолюбіе. Народочерковното си благоденствіе тя го е винаги трѣсила и го трѣси въ общото народно благоденствіе, за което тя ся е неуморимо трудила отъ 1850 лѣто до той часъ; тя не предлага нито принася на народната ни Ексархія единъ опредѣленъ градъ, една именованна Епархія, нито пакъ препоруча на Българскый народъ и на почтенныты му представители, еди-кой отъ честнѣйшыты му старцы за еди-кой си высокъ степенъ. Повтарямъ; въ имято на Епархіята, на която самъ ималъ и имамъ повѣреніе то, въ имято на други многочисленни Епархій, които подобно ма ся почели съ безграничното си камъ лицето ми довѣріе което винаги ся постаряхъ и да заслужа, въ имято на народното въобще добро, за което жертвувахъ, безъ да сж кая, и частенъ интересъ, и состояніе, и занягіе което ма обогатяваше, и фамилія и святы свръзки, и годиниыты си, въ имято на всичко това протестувамъ ся съ сичката сила на душата си, че нито Пловдивската Епархія нито азъ и соотрудницыты ми не смы ся борили нито ся боримъ, споредъ както раздавать нѣкои си съ неискрення цѣль, ушъ за мѣстны интересы и лица. Не! дѣйстви-

вали смы и жертвували смы, но за народъ и за нанародното ни духовно освобождение.

Като дѣйцы и членове на народътъ желали смы и трудили смы ся да отблъсвамы всяко покушение, що е могло да нанесе вреда на добрый исходъ на св. работа и до той част и още ще ся трудимы да преодоляватъ въ тойзи соборъ добрити, здравити и независимити отъ мѣста и лица идеи. Ето самити наши претенцій, ето нашити мнѣнія, и ако има нѣкой си да ны обвини за тѣхъ, ній ще земемы тія обвинения за хвала.

Искамъ вы прошка, Господа за тый думы, които излизать отъ дълбочината на сръцето ми, но що казвамъ? Тый ся слабъ отзивъ на мислити които преобладаватъ въ дѣлата Пловдивска Епархія; но слѣдъ подозрѣнія които ся появили вънъ и далечъ отъ тая ограда, помислихъ че това изясненіе бѣ неизбѣжно за честиъта на месторождението ми което заслужва справедливо признателностьта на народътъ, и истинный народъ не може да ѣ ѣ откаже.

Народътъ дълженствува и друга една признателность, тя е признателность-та камъ родолюбивата и честолюбива Българска колонія въ Цариградъ. Само оныя които ся видѣли отъ близу и дѣятельностьта и ревностьта имъ каквото и самоволниты имъ жертвы могатъ да оцѣнатъ до колко ся спомогнали за успѣхъ на дѣлото ни тии родолюбивы и за похвала достойны чада на Българія. Хвала имъ!

Нека смы признателны и кѣмъ оня Державный мѣждъ, който при многочисленниты си тяжественны занятія има добрината да приима учтиво и насъ малкытѣ хорица тый каквото приима и мѣждеты отъ высокъ хвъркъ, да ны покровителствува отъ гоненія, и да ны оправдава отъ обвинения като пай мѣдрый и милостивый отецъ. Нека молимъ всевышнаго да му продлжи животътъ за честь и слава на пространната Отоманска Имперія на която тый мѣдродръжи браздыты. Тѣй, драгы ми, съ признателность-та камъ благодѣтели народътъ наняся честь себѣ и насърдчаява и другы да ся появяватъ подобны на оны; съ това преуготовлява по блистателно будуще себѣ. Тія сѣ явни истинны. И народната ни Исторія ще ги споменува съ дълбока признателность. Но всичкити трудове, всич-

китѣ жертвы, всичкиты заслугы и покровительства на вы-
чайшы лица щѣха да бждать празны и суетны, безъ до-
броволноту разположеніе, безъ отеческата благосклонность
безъ милостыта на Августыйшы ни Царь, съ волята на ко-
гото ный ся възродихмы. Дано Всевышній Богъ, Царь
Царей и Господь Господствующыхъ му въздаде прилична
награда му продължи днѣтъ и подкрѣпи и прослави про-
странната му Държава. Да Живѣй!.

СТИХОТВОРЕНИЕ

Охридъ.

Я, въ полнощ мрачнѣ, беззвѣзднѣ,
Боже, на високо мѣсто,
Съ сълзы во очи, съ душѣ жеднѣ
За Охридъ я мыслѣхъ често.
За Охридъ столицѣ духовнѣ,
За теплѣ вѣрѣ тогашнѣ;
Какъ съ народнѣ думѣ свободнѣ
И съ душѣ чистѣ, безгрѣшнѣ:
Климентъ славянскѣ молитвѣ,
Боже предаваше слово
Въ Охридъ, во старѣ-тѣ църквѣ, —
То бѣше кротко и ново.
Какъ на свой языкъ народенъ
Проповѣдвалъ кротко, мило,
Духъ на-любовь, духъ свободенъ
Онъ кадейки сосѣ кадило.
Тамъ въ църквѣ съ любовь, съ смиреніе
Онъ свое словесно стадо,
Сосѣ Кириллово учене
Напоявалъ старо, младо.
И какъ народъ грѣмогласно
Въ старѣ ми църквѣ Охридскѣ
Произносеше согласно
Онъ молитвѣ си славянскѣ.
И сега, о Боже, често,

Сось очи влажны, сызливь,
 Отъ това высоко мѣсто
 Плащамъ Ти теплы молитвы. —
 Пастырь прати имъ духовенъ
 Да пасить славянско стадо,
 Съ духъ народенъ, духъ свободенъ
 Да утѣшитъ старо, младо.

Жинзифовъ.

1861

За женскій полъ *)

II.

За здравіето.

Блаженъ оузмъ, на когото здравата душа обитва въ здраво тѣло — помни добръ това изрѣченіе, драга сестро! Нашата душа е твърдъ тѣсно свързана съ тѣлото; спокойствіето на едното дѣйствува на другото, физическото състояние има най голѣмо вліяніе на нравственното състояние. Тѣлото е орждіе на душѣтъ; когато тѣлото ся мѣчи, мисль-та изгубва много отъ своето могъщество и своиты силы. Свиреніето на най-добріятъ музикантинъ става лошо на неусъвършенствуванъ инструментъ. Нѣжного здравіе ражда хыляди мѣжы; а който страдае, макаръ и съ надземни добродѣтели да е надаренъ, мѣчно запазва весело расположение; твърдъ рѣдко ся случаваша щото человекъ болнавъ, който часто подпада подъ разны болести, да има онова постоянство и онова търпеніе, онѣзи душевнѣ силѣ, които изисква отъ насъ часто пълнѣять съ горчивины животъ.

Току-рѣчи никой отъ насъ не може да потѣпчи тѣй далечъ себезнаніето, за да испълни точно, при голѣмы болести, длѣжноститы на своето положеніе безъ да стане досѣдливъ на другиты. —

И тѣй, нищо нѣма по скѣпо отъ здравіето; само добродѣтель-тѣ оценявай по-высоко отъ здравіето си: За това старай ся до колкото можешъ да не изгубвашъ скѣпото това съкровище. Когато изгубимъ здравіето си не^{стѣ}

*) Видѣть брой 12.

себственнѣ погрѣшкѣ, тогава наша длѣжность е търпеливо да ся покоряваме на волятъ на оногова, който владѣе надъ насъ; нѣ ако по своѣхъ винѣ ся лишимъ отъ този неоцѣнимъ даръ, нашия мъжи ся удвояватъ. Колко много лица сѣ ся раздѣлили за сѣкога съ здравіето си по причинѣ на невнимателность-тъ и легкомысліето си! и тогава суетни сѣ сичкити старанія и сичкити усилія за да бы ся изново до-было; тази драгоценность веднажъ изгубена, не ся връща вече никогдажъ.

Сестро! грижи ся за здравіето си; въ младость-тъ си можешъ да го утвърдишь или за до вѣки да го подко-паешъ. Ты знаешъ, колко тѣсно е свързано нашето физи-ческо състояніе съ нравственното, глѣдай да бѣдешъ съ-кога въ еднакво и весело расположеіе; Не давай твърдѣ вниманіе на горчевинити на тойзи животъ; бѣди сѣкогашъ прѣдвидителна, пази ся отъ сѣкѣ страсть, а най-повече не бѣди меко чувствителна. Вървай, че нищо повече неподко-пава здравіето и щастіето отъ колкото излишната чувстви-телность. Ако и да ѣхъ незаплатишь съ животътъ си, а то поне ще ти поврѣди първыты, отъ което слѣдва болестъ сега обща въ чувствителныты хора, особенно въ женыты. На первическата болестъ ся смѣе само който ѣхъ непозна-ва, дѣйствително обаче смѣшна и врѣдителна е за онія, които си ѣхъ отдаватъ отъ нѣкаква си суетность и наклон-ность къмто крайностити, а несносна е за онія, които дѣй-ствително страдажтъ отъ неѣхъ.

Грѣши онзи, който ся невъоружава противъ неѣхъ, по-неже отъ насъ завѣси, да обладѣваме собственнѣтъ си слабость съ голѣмото искусство, което ни е Богъ повѣ-рилъ, сиречь съ душевнѣтъ си силѣ. На кѣсо да рѣчемъ, моя сестро пази ся отъ сичко, което е врѣдително на тѣлото, *Ти, изпизлявай сичко, което ю удръжа въ здравіе и прѣсность.*

Добріятъ редъ и простотата на животътъ сѣ основа-та на здравіето. Трѣбва да бѣдешъ прѣдосторожна въ ра-ботѣтъ, въ забавленіето, въ движеніето на тѣлото, въ ѣ-деніето, въ піяніето, въ снаіето и въ сичко, и сѣкогажъ върши спорѣдъ правилата, които сѣ припознати за правы и истынны. Животътъ нарѣденъ по добры правила и сѣки день еднакъвъ, има добро вліяіе на тѣлото и на душѣтъ ни. Мѣзина, които иматъ навѣкованіе на перѣдовенъ животъ.

наричатъ го геніалность, а правилата въ животатъ не имъ до толкова наресватъ, защото ги имать за педантерія; — нъ тая педантерія, азъ напълно ти ъж препоръчвамъ, драга сестро! Пази и нѣкаквж си простотж въ животътъ; търсенната изобретателность съкого врѣди. Твоити родители, още въ люлжтж ти, ся тя учили на простоправіе, пази го напълно; прости ястія нека най-много ти ся оежаждатъ. Пази ся отъ сичкиты силы питіета и отъ сладкиты нѣща; захарниты колкото е възможно малко употреблявай! И безъ врѣдителны миризливы работы можешъ да поминешъ, особенно питма и розява водж недѣй употреблява; и облѣклото ти нека бжде тѣй просто както и сичкіятъ ти животъ. Въ това отношеніе бжди съкогашъ дѣте на природатж, и ще останешъ за съкого здрава и весела.

Навыкновой на неугоды (некомодность); който си угажда много, той незнае и неможе нищо да понесе, и често и най малкіятъ вѣтрецъ го поврѣжда. Неотбѣгнувай отъ по-простатж работж, тя ны прави много по силы; пази ся отъ голѣмжтж топлинж въ облѣклото, жилището и постелжтж; небой ся отъ дѣждовно время и отъ студъ. При все това пакъ мыслж да непожелаваме да станемъ и твърдѣ испечени: Крайноститы въ сичко сж врѣдителны. Като тя пазж отъ излишнжтж топлинж, правж тя внимателнж, да неподпадашъ пакъ въ другжтж крайность, и да ся необлачашъ твърдѣ леко. Много Госпожи присвояватъ чуждестраны кровежи на дрѣхиты, безъ да размыслжтъ че нашіятъ климатъ не имъ е благоприятенъ. Сичкиты излишни ревматически болести, чини ми ся происхождатъ отъ неправилното облѣкло. Леката дрѣха наистина ласкае на хубость-тж, нъ здравіето има много по-голѣмо значеніе, защото никое, макаръ и най-прелестното, неможе да ся сравни (покрай ней-мѣрѣ спорѣдъ моето мнѣніе) съ руменото и весело лице, което ся вижда, че е знакътъ на здравото тѣло и на здравіятъ разумъ.

И чистіятъ въздухъ и мирното движеніе ни удрѣжжтъ въ добро здравіе. Съкогашъ зимѣ има повече болести отъ лѣтъ, и то за това, защото по рѣдко излизаме, и тѣй по малко ся движимъ. Когато Богъ сътвори чловѣкътъ, небето му бѣше стрѣха, и опрѣдѣли душжтж кѣкто и тѣлото на дѣятельность. Въ хубаво время нѣколко часа, а въ

лошо, поне нѣколко млнуты джхай чистъ въздухъ. Въ топло время оставяй прозорцыты на стоятъ си и цѣль день отворены, а зимно время поне единъ часъ на деньтъ. Пази ся отъ гнуснавѣтъ лѣнивость, работи, ходи, припкой, колкото можешъ! Има нѣкои движенія тѣлесни, които трѣбва да правишь твърдѣ умѣренно, защото тѣхнити слѣдствія сж много врѣдителни. Прѣдпазвамъ тя отъ тѣя движенія, защото знаѣж, че имашъ кѣмъ тѣхъ голѣмж наклонность; вече разумѣвашъ, мыслиж, че говорѣж за хорото. Много лица скжпо ся заплатили тази опаснж охотж; недѣй мысли че напѣлно ти забранявамъ хорото, напротивъ азъ го намирамъ за младагы хора забавленіе, пріятно и полезно; хорото дава на тѣлото пріятно и мило стояніе, прави челоуѣка по удободвижимъ, като спомага на лѣпотворностьтъ на тѣлото; особенно зимно время, като движеніята сж нѣкакси ограничени, умѣренно употребенното хоро е твърдѣ полезно за здравіето; а твърдѣ е врѣдително, когато ся употребява безъ мѣркж. Особенно наставката подиръ хорото бѣва твърдѣ опасна. Въ младость-тж си веднаждѣ само бѣхъ свѣдетелка на единъ жалостенъ случай, когото тукъ ще ти кажж за наукж.

Единъ часъ далечъ отъ мѣстото, гдѣто съмъ ся родила, живѣеше Госпожа Д., майчина ми пріятелка. Тя имаше дѣщеря Емилиа, една на майка, която твърдѣ обычахъ. Тя бѣше млада, цѣлна съ животъ, силж и веселость. Пріятна руменость, знакътъ на здравіето, покриваще лицето ѝ; усмѣхътъ сѣкогашъ украшаваще кораловыты ѝ уста, сѣкой ѣж наричаше цвѣтжщж ружж (триндафилъ). — Освень това тя бѣше надарена съ най-красныты качества, приличаше, като да бѣше отъ сждбжтъ опредѣлена не само за дългъ нѣ и за честитъ животъ. Единъ младъ момѣкъ бѣше успѣлъ да спечели наклонность-тж ѝ, и тя му бѣше даровала сѣрдцето си, и слѣдъ малко время щеше да стане свадбата имъ; и двамаъта ся радвахъ, че бжджщность-тж имъ ще бжде твърдѣ блѣскава. Единъ недѣлж прѣди свадбатж имъ Емилиа бѣ призована на балъ. Тя обычаще почти страстно хорото; въ този день като бѣше по-весела отъ сѣкой други пжтъ, тжй далечъ ся забравила, щото почти премѣла ся пусна отъ хорото. Като искаше да ся расхлади, отиде въ другъ единъ стаж : Тамъ прозорецътъ былъ отворенъ;

сѣдижла при него, мислящи, че ще ѝ стане по-добръ; мѣжду това вѣтарътъ ѝ привзелъ и тя паднала на земятъ като мъртва. Заведохъ ѝ у дома ѝ, повикали най-добриты лѣкари, нѣ има помощъ за нещастиятъ Емилія; тя умръ наскоро токмо тогава, когато щеше до постъпи въ новиятъ пѣть на животътъ си. И до сега, чини ми ся, да слушамъ плачовыты и риданіята на родителиты ѝ, да глѣдамъ отчаяніето на нещастиятъ годеникъ. — А що ставаше въ сърцето ми, него петрѣбва и да ти приказвамъ.

За запазваніето на здравіето ни е необходимо пуждна и чистота.

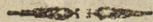
Сѣкий младъ въобще желае да има веселъ и здравъ кряскъ: Сѣкоя отъ насъ бы сполучила това си желаніе, стига само да дръжи чисто тѣлото си. Честото употребеніе на баниты е твърдѣ здравоносно, а когато това не е възможно, то поне ся мій сѣки день цѣлж съ студень водж. Нищо незапазва по добръ здравіето и хубость-тъ отъ колкого водата и въздухътъ.

Касателно до болесітъж искамъ да ти споменж още нѣщо. Въ болесъ сѣкоя отъ насъ трѣбва да ся влада тихо и трпеливо; съ петрѣбливо владаніе, само силиты си исчерпвашъ; тѣхніятъ недостатокъ ся осѣща още повече, когато ся излагаме на други болести, отъ които рѣдко е нѣкоя отъ насъ да избѣгне. Бѣди увѣрена за това, сестро моя, че чрѣзъ трпеливость-тъ увеличавашъ набожносттаж, чрѣзъ трпеливость-тъ мысль-та ся наклонява къмто другіятъ животъ. Мысль-та за вѣчностъ и вѣрата въ безсмртіето, спечелиши чрѣзъ трпеливость-тъ и довѣріето въ Бога, сж като двѣ крила, които възвышавжтъ и най-притѣсненжтъ душж, и види ся, че человекъ, когато е подкрѣпяванъ отъ това довѣріе, може да претърпи и най-голѣмото нещастіе. Нищо не е много-годишното тѣгло за оногова, който постоянно вѣрва, че слѣдъ това нещастіе ще настигне утѣшеніе. При все това ній трѣбва да ся пазимъ огъ сѣко тѣгло; особенно въ болесъ ся отпасај както тя свѣтувамъ. Догдѣто ти позволява умътъ бѣди безъ лѣкъ и безъ лѣкаръ; нѣ когато болесъ-та сочи на опасность или болѣдуваніе, недѣй употребява домашны цѣровы, свѣтувай ся съ разуменъ и честенъ лѣкаръ, имай пълно довѣріе въ него и въ искусството му, изпълнявай

точно неговиты свѣты и не злоупотребявай добротѣ му во-
лѣж и довѣріето, което има къмъ тебѣ, сирѣчь, че освенъ
неговиты свѣты другога никого нѣма да слушаешь. Често
сѣмъ была сама свѣдетелка на неприятныты впечатлѣнія,
които лѣкарити претърпѣвать съ болницыты си особенно
отъ роднины съсѣдки и бабички, които обычатъ въ сичко
да ся месѣтъ, и искатъ отъ сичко да проумѣвають и по-до-
брѣ, даже и отъ самѣтъ лѣкарскѣ наукѣ. И тѣй помни,
сестро, въ случай на болестъ имай довѣріе само къмъ о-
погова, който въ тоа отношеніе е нѣй-опытенъ. Имай до-
вѣріе въ цѣровыты; това довѣріе, когато е и разумно, е
въ сѣщото время и набожность, както казва Кохановскій:
*Да има человекъ довѣріе въ билкѣты, цвѣтыта и минералиты, че
ще уздравѣтъ тѣлото ни, е сѣщото, както да има довѣріе въ
Бога, който е сътворилъ тѣхъ билкы, цвѣтыта и минералы, а особен-
но нѣкои си за да ни служатъ само за лѣковы.*

Калотеръ

Превозда отъ Чехскы Ека Карамиткова.

Описаніе на Училищата въ Поляно-Кукуш- кѣтъ окръжностъ. *)

Отъ какъ до овдѣ описахме училищата, каквы ся на-
хождажтъ по оваж окръжностъ, не бы было, мислѣж, из-
лишне да ся повратиме пакъ на Кукушкѣтъ и Полеяниш-
скы училища, како на позабѣлѣжителны въ Епархіѣтъ, за
да ги опишемъ, колко ке ны быдетъ възможно, по обстоя-
телствено и Историческы, захващаещи отъ описаніето на
градѣтъ Кукушь.

Рѣченный градецъ, кой ся находитъ въ Южнѣ Ма-
кедоніѣ въ Солунскый Санджакъ. 7—8 часове на Сѣ-
веръ отъ Солунъ, на подножіето на еднѣ тумбѣ, на вър-
хѣтъ на която «Кукушко градище» (1) називаемъ, днесъ

*) Видѣть брой 10 ѣй.

(1) Въ оваы стрѣны съ име «Градища» наричѣтъ върховѣтъ
на нѣкои могила (тумбы), кои несъмнѣнно грѣбѣтъ нѣкогашъ да сѣ
били обградены (защо и днесъ знаково таквы ся опазватъ) съ нѣ-

ся намиратъ Храмъ Св. Георгія въ видъ на обителъ, на старо врѣме не былъ едно село, кога пооголѣмявано, кога посмалявано; А отъ 100—120 год. на вамо починало да се увеличаватъ постепенно така, що денеска се е сторило единъ градецъ, отъ 1000—1200 домове вси почти Българо Християнскы съ 50—60 само Турскы, който нѣколко врѣме не малкъ роль не игралъ въ Народнопръковныйтъ ни въпросъ.

На врѣме, кога Славнитъ Отоманскы Султани завладѣли овдѣшни въ страны, отъ какъ разорили тогашнийтъ укрѣпенъ и главенъ на овжѣ окръжностъ градъ *Женско*, въ кого имала не столицѣтъ си една Българска княгыня, поради коѣ градътъ какшо и владѣніето ѝ се наричало *Женско*, имя, кое и днесъ още се не опазило — *Женско* или *Авретъ-Хысаръ*, и на казѣтъ женскѣ или *Авретъ-Хысарскѣ*, началството и судилището заедно съ пазарѣтъ се прѣмѣствало отъ едно мѣсто на друго по казѣтъ дурѣ пайпослѣ около прѣдъ 100—120 год. като дошло въ село *Кукушь*, тука не застацѣло даже и до днесъ. Отъ тога и захватило реченото село да се увеличаватъ. А на врѣмето отъ злоупотрѣбленіята како отъ *Хайтытъ*, така и отъ другы гражданскы злоупотрѣбители, *Кукушянетъ* прингудили сѣ да призовѣтъ покровителството на единъ тогашенъ силенъ Бегъ — *Шефпендія*, общаещи му се да му плащаѣтъ ежегоднише нѣкакво си даждіе въ замѣнъ на покровителството му противъ злоупотрѣбителитъ. Постепенно обаче това, отъ пуждѣ, така да рѣчѣ, и отъ нѣмайкадѣ, самоволно подчиненіе подъ рѣченаго *Шефпендія*, достигнѣло не до цѣло-цѣличичко поробяваніе, и селото, отъ подданио было прѣвъртено на собственъ неговъ чифликъ, отъ кого *Шефпендіевитъ* потомци до скоро сѣ ползували, получвеешемъ доходѣтъ му. Много нѣшти поробенитъ *Кукушяне* сѣ си мѣчили да се откупятъ, нъ все напраздно имъ отивалы мѣкытъ, а по нѣкогашъ и паричкытъ си ги давали и отъ робството не се освобождавали, нито отеческото си наслѣдіе — своето имущество

каквы отбранителны стѣны или табіе. Такыва *Градища* сѣ ся дочювали (опазили) нѣколко и до днесъ, като н. п. *Женското*, *Кукушкото*, *Лазаричкото* и другы.

можѣли да усвоятъ. Найпослѣ, прѣди 20—30 год., ко-
га нѣкой Али-ага Мочко прѣкупиъ отъ Ц. Правительство
реченото село — Кукушь, посвоено и очифлиджено отъ
Царскаго прѣстѣпника Шефпендія, Кукушанетъ ѣдвай съ
огромны количества пары могоха да оя откупятъ. Ото то-
га особито Кукушь почнѣ да раститъ исполинскы и слѣ-
дуютъ още дѣ раститъ, та за малу врѣме ѣ достигналъ
да ся парѣчетъ и градецъ съ управитель, прѣдъ учреж-
ніето на Вилаетытъ, Мудиренъ, а отъ тога на вамо кай-
макаминъ, имѣѣ изъ подъ управленіето си горѣрѣченытъ
три голѣмы каазы, Авретъхысарскѣ или Женскѣ, Горне-
Авретъхысарскѣ или Гевелійскѣ и Карадачкѣ съ поду-
правитель, Мюдиринъ.

Сега нека рѣчеме нѣщо за основаніето училища въ
той новосѣставенъ градецъ, и за устроеніето имъ.

Въ Кукушь, ако и да сѣществовали отъ много врѣ-
ме нѣкаквы учители, кои учѣли по домоветъ си съ мѣсѣ-
чнѣ заплатѣ по нѣколцина ученици само едно криво-лѣво
чтеп е Грыцко, а пишеніе никакъ (защо и сами они не сѣ
знаели), нѣ собствеццо отъ 1825 год. ся положиъ пѣр-
выйтъ основенъ камень за рѣдовно общинско училище.
Тога Кукушкытъ жители, между кои ѣдвай да ѣ имало
до тога 2—3-ца що да умѣяли нѣкакъ да си подпишѣтъ
името, довели подобѣръ учитель, що знаалъ нѣщо повике,
и прѣдавалъ поурѣдно, поставили го въ единъ общій домъ,
и плащали му отъ общинѣтъ. Това слѣдвало за малу врѣ-
ме; въ учителствуваніето на нѣколцина само Грыцкы у-
чители, како и, п. на нѣкого Григорія, х. Макарія и дру-
гы, Кукушката младежъ ся наслаждавала съ това добро;
въ това врѣме 20—30 мина отъ жителитъ Кукушкы ся
понаучили по нѣщо да пишѣтъ и пѣѣтъ цѣрковно. По
злошастіе обаче не траяло за дълго врѣме това състояніе
на училищата имъ, ами скоро паднѣлы тѣе въ пѣрвото имъ
състояніе и слѣдвали така дури до 1840 год.

Между таѣѣ и идущѣтъ 1841 год. поразумнитъ и у-
ченолюбивы Кукушане, особито тѣе, що въ малковрѣмен-
ното поурѣдно учителствуваніе на рѣченытъ учители бы-
ли счастливы да вкусятъ отъ сладостѣтъ на наукѣтъ, тѣе,
велѣѣ, отъ Кукушкытъ градаце ся загрижили да дове-
дѣѣ единъ добѣръ и способенъ Еллинскый учитель, и той

ѣ былъ приспомятнѣнный народный ни мѣченикъ, *Димитрій Хр. Миладиновъ*, изъ Охридскѣхъ паланкѣхъ, Стругѣхъ, (житіе-то на кого въ згодно вѣрѣе мыслѣхъ да опишѣхъ), кой въ двѣгодишнѣето си учителствуваніе въ града имѣ сполучилъ освѣтъ урѣжданіе то на училищата, още и да вдѣхнѣтъ въ Кукушянытъ чювства отъ силно и жарко ученолюбіе. Отъ Неговото учителствуваніе излѣгли доста ученици такви, кои да усѣщѣтъ що ѣе ученіе и какъ ѣе ползата му. Въ Неговото вѣрѣе подбудени отъ любовь кѣмъ наукѣхъ, Кукушянѣтъ сѣградили едно привѣремено нѣ удовлетворително за тогашнитѣ пужды училище взаимно и главно (Еллинско). Отъ това вѣрѣе почти броитѣ лѣточисленіе то си и разбуджаніе то на Кукушкытъ жители въ собственытъ имѣ народны интереси. И това обаче златно за Кукушянытъ вѣрѣе по злощастію не траяло за много. Гръковладычка злоба и тука подѣйствовувала щогодѣ-сполучливо. Рѣченый учитель принудѣнъ былъ да оставитѣ така нарѣченытъ училища и събуденытъ Кукушяны, та да бѣгѣтъ въ отечеството си, за да избѣгнѣтъ отъ заточеніе и подобны владычки наказанія, кои тога много го угрожавали, и отъ кои този за тога едва откына, а послѣ пакы на нихъ быде жертва.

Слѣдъ това, ако и да го нѣмало веке достоуважаемаго *Д. Миладиновъ*, училищата обаче въ Кукушѣ не тихнаха да сѣществувѣтъ. 15 Цѣлы години дори до 1857 год. учителствувахи въ ними учители кога по способни, а кога по неспособни, нѣ все ѣе имало. Между пѣрвытъ ся отличавѣтъ Родолюбивый *Г. Андроникъ Юсифовъ* изъ Охридъ, кой учителствува (на Еллинскы) доста години нарѣдъ и прѣскакана не само до 1857 год. нѣ и послѣ неѣхъ до 1864. И *Н. Словесіе*, какшо и прѣдрѣченыйтъ, не малко спомогѣхъ на развитіе то въ Кукушѣ. Негови ученици днесъ ся нахождаѣхъ отъ младежитѣ.

А на 1857 год. Кукушянѣтъ повикаха пакъ старого си учителя, *Д. Младинава*, кой учителствувахе тога въ Прилѣпѣ, заедно съ тогашнѣго взаимноучителя *Г. Р. Жизифова*, съ намѣреніе да въведѣхъ въ училищата майчиныйтъ си Българскый языкъ; така и быде.

Повиканытъ учители въспрїеха училищата *К-шкы*, пѣрвыйтъ, Еллинското; а послѣднийтъ взаимното, въ кое на

сжъхътъ годинъ ся въведе Бълг. языкъ първо на смѣня, а послѣ и на истинъ.

Колко тѣе можѣха да спомогнѣтъ за напредваніето на училищата а особито за развитіето на родолюбивыѣ чувства въ Кукушъ, излишне читаѣмъ да говорѣмъ, кога самыѣ дѣла свидѣлствуваѣтъ, ке рѣчѣмъ само оти на това врѣме, именно на 1858 год. ся породѣ Гръковладѣчкыйтъ въпросъ въ той градъ, кой толко топортиѣ направи, и на кого изворъ не бы нищѣ друго, освѣтъ гоненіето на Българскыйтъ языкъ и Българскыѣ учители отъ стрѣмъ на фанариотскыйтъ Владыка, Мелетія, кой по нещастію еще ся върколѣти пѣзъ Епархіѣмъ. За какъ ся свърши той въпросъ нищѣ не ке рѣчѣмъ, понеже всѣкому е извѣстно, ке напомнимъ само оти, кога Кукушанетъ, згазани отъ Гръцкыѣ неправдины и ката день платени отъ най свирѣпыѣ наказания быдоха принудени да призовѣтъ покровителството на «Учѣхъ», Покойный Д. Миладиновъ кой никакъ не бѣше расположенъ къмъ негъ и къмъ нейныѣ начала, а неможъ негли да вникнѣтъ въ отъ неволѣ измыслѣхъ хытростъ на Кукушаныѣ да прибѣгнѣтъ къмъ рѣчено-то средство, за да уменѣтъ отъ злочестиныѣ, що ги чѣ-кахъ, и да си добѣхътъ правдиныѣ, онъ, велѣмъ, ся отстрѣни въ отечеството си, а Жипзифовъ отиде въ Европъ, за да свѣршитъ наукыѣ си.

По това дури до 1864 год. въ Кукушъ не останѣ-ло безъ учители, кога по добры кога по доли Българскы, а Еллинскый само единъ, и то пакъ сжъхъ оной Андроникъ Іосифовъ, кого призоваха на 1858 год., кога ке си отидѣше Д. Миладиновъ.

На 1864 год. понеже усѣтиха нуждѣтъ за по добры училища, Кукушкыѣ жители съградиѣхъ отъ основъ едно мощнѣ добро, кое, раздѣлено на три голѣмы стаѣ, служѣтъ днесъ за взаимно и главно. А на идущѣхъ 1865 год. повикаѣхъ за учитель насъ, кѣдѣщо отъ тога учителствуамѣ.

Управляемото убо отъ насъ училище Кукушко ке раздѣлено, какшо рѣкохѣмъ, на двѣ отдѣленія, взаимно, въ кое повѣке отъ 250 ученици ся учѣтъ отъ двоѣмъ учители, Г-на Д. Хр. Узунова изъ Охридъ, и помощника му, Г-на Георгія Костандинова изъ Бѣгденци, сжъаго и пѣв-

ца; и на главно, кое, раздѣлено на три класове, управля-
вать ся непосредственно отъ насъ съ единъ по първъ отъ
ученицитѣ помощникъ.

Уроцитѣ ни сѣ, мыслиж, съжитѣ, кои ся прѣподава-
ѣтъ и въ други подобны училища, а именно: *Бзмарска*
Грамматика, *Бзм. Исторія*, *Всеобща Исторія*, *Законъ Божій* (св.
Исторія и *Катихизисъ*), *Землеописаніе*, *Числителница*, помалу
Старо-Бзмарска или *Церковно чтеніе* на по-долнитѣ класове
Краснописаніе и начала отъ Гръцкый языкъ. На по първыйтъ
класъ, кой овѣжъ годиниж ся разлѣ, лани ся предавахъ и
отъ Турскый языкъ начала.

За Гръцкыйтъ языкъ само можетъ нѣкои да ся дво-
еумять за въведеніето му; нѣ, ако ся поразмыслятъ по
дълбоко и земжъ прѣдъ очи причинитѣ, кои ни диктувалы
въведеніето му, съмъ увѣренъ отъ най послѣ и они ке ни
го удобрятъ, и не ке ны осждатъ, защо го имаме еще въ
програмахъ си.

(Кѣ слѣдитъ)

Въ Кукушь 18 10/врій 1370.

Г. А. П. Шипкаревъ.

КАФЕНЕ.

Красенъ зименъ день блѣсна въ зоржѣ;

Отъ истри момъкъ, срѣши браджѣ,

Има ли си работѣ непыта

Тръгва скоро въ Кафене полита:

«Отварай ми бързо Кафеджіа!

«Имамъ нѣщо съ единъ Комарджіа.»

Сѣда край тѣзъ, що сваношь неспали.

Къцъ, билиардо, тавла тамъ изграли. —

«Азъ ношесь, казва, играхъ загубихъ;

«Дойдохъ тука — ранко ся събудихъ.

«Ако Бога имате кажете;

«Право ли имамъ отговорете?» —

«Имашъ, казвать, прѣдъ насъ пълно право.

«Ела сѣдни да играемъ здраво.

«Каква игра знаешъ? обади ни,

«Ако имашъ пары отъ десно минн.»
 Фесъ накриви и мустакъ засука
 Ей той момъкъ, и сърдце му чука. —
 «Немамъ пары, казва, вече нѣмамъ
 «Ела оставете мя, че дрѣмамъ.» —
 Късно тамъ дохожда богомолецъ,
 А тѣ му ся дигать като колець,
 И му съ почестъ «Добро ютро» казвать;
 Да играѣтъ нема . . . све показвать.
 Единъ по единъ отъ тамъ излѣзвать
 У другото кафене навлѣзвать.
 Люто тамо разсърдени сѣдять;
 Още кривѣтъ Въстникъ, книги бѣдять;
 Мыслятъ, че тѣ имъ очитѣ вадѣтъ,
 Пары за тѣхъ за туй, тѣ не давать.
 Асла келямъ книги имъ нетрѣбвать,
 Лъжы че приказвать и обемать,
 А пакъ «утусъ биръ» носи печалѣъ;
 Нема човѣкъ счастливъ безъ тазъ дарбѣ!!!
 Кое ѣ туй кафене? да знаешъ
 Айде чети прѣдны буквы . . . познаешъ.

На три свѣтителн 1871.

Кр. С. Пишурка

ОБЯВЛЕНІЕ

ИЗБОРЪ

отъ

Различны съчиненія и мысли,

На нѣкои отъ по отличнытъ наши и чужди учени;

Зети изъ Народнытъ нн органе:

Бъл. Пчела, Свѣтшикъ, Время, Гайда, Турциѣ, Македонѣ и Право,
 отъ 1863 до 1869.

Милій Роде!

Юще единъ трудъ за тебе! Неуморните трудове и горѣщи желанія на нѣкои отъ по ученитъ ти синове, които съ голѣми мѣки и теглила сполучиха да са пообразувать, съ цѣлъ да ти помогнатъ

синовно въ исправнието, отърванието отъ умразното чърно невѣжество, въ кое сж та немилостиво натѣпкали немилостивитѣ ни по вера брата Гърци — Фенерскы Владицы, па и днесъ имъ е юще жално да та отъркатъ изъ тевтеритѣ си, желающи да имъ си се подложенъ камакъ; при тѣзи имъ похвали синовни грижи за тебе казвамъ, ти, Милій роде! несъзнателно скърбишъ и истудявашъ твоитѣ вѣрны синове, като твърдѣ незагледвашъ, не причиташъ, не уважавашъ, нежертвувашъ на драго сърдце за тѣхнія *сжжж* трудъ изработенъ чрезъ вѣщото имъ (въ тосъ вѣкъ) всенадвивающе перо. Тѣхнитѣ прекрасни мысли, святи съчиненія, които ти посвѣщаватъ изобилно и въ народнитѣ ястове, и въ Періодически Списанія, и въ особни книги за освѣстяванито ти, оставишъ и си оставялъ туку май неразбутвани — непочетени, — а още тогасъ повече, ако сж тѣ написани въ нѣкой Вѣстникъ, който *ти* безъ малость захвърляшъ, употребявашъ следъ часъ, два, въ дюганската си работа, и изгубвашъ изъ него необходимото си упѣтствие за *благополучіи ти животъ*. — Подбуденъ отъ тѣзи *ти* морална загуба, отъ която зависи вещественната, и за сега като не можъ съ други трудъ начинъ да *ти* отдамъ дължимата си синовна помощъ въ книжевното ти възраждане и просвѣщеніе, потрудихъ са съ справедлива гордостъ въ честнитѣ имена на по отличити ти учени — *Надѣжди* — Редактори и Дописници, разбирава са и по напредъ заслужавишъ, за тѣхна вѣчна почетъ и за твоя голяма полза най паче въ този періодъ на живота ти, да съберж доунзложенитѣ имъ *мысли* и да *ти* ги предамъ *исцѣло* въ рѣцѣтъ да са учишъ, развивашъ, свѣтствашъ и познатишъ потребитѣ си, а тѣмъ отдадешъ поне за напредъ приличното уваженіе, довѣріе и честь на трудоветѣ. —

Милій роде! и друга отстъпка. Книгата ще стане повече отъ 30 печатни коли на голѣма осмина, а цѣната ѣ само 18 гр. за да може и сѣки ученикъ, и сѣки членъ отъ народа ни да си ѣ има и почата като отъ свои.

Прочее, Родолюбиви общини и членове, Достопочтени тѣрговци, Высокопочитаеми учители — просвѣтители народни! Пастери и учители църковни и сички љубители на Просвѣщеніето! не ще ли са надварите да ѣ станете кой съ повече броя спомощници и да гарантирате изданието ѣ съ честнитѣ си имена както гарантирахте *Църков. Исторія* на Г. Мар. Дрицова? сирѣчь, не ще ли достоуважаите съ вѣсторгъ многополезнитѣ трудове на ученитѣ ни Единородци, и съ нетѣрпѣніе да глѣдате кой часъ да ги видите въ цѣло събрани? И не е ли още дошло за насъ време штоо сяка по серіозна книга да гарантирамы изданието ѣ и да отстъпвамы приличната награда за насърченіе на издателя ѣ? До кога готови тетради за печатъ ще бержтъ праховетѣ и паяжинитѣ додѣ сж покажетъ спомощници?.

Азъ немогъ да повярвамъ че такъвъ единъ *изборъ* не ще принесе голѣма полза въ тѣзи години на народа ни, и не ще направи силенъ потикъ въ напредѣка ни. — Както и да е, книгата е готова за печатъ, и появеніето ѣ на святъ зависи отъ вашата добръ воля — вашата помощъ въ Прономеранти.

Честнитѣ си и гарантирани отъ васъ имена и Екземпляри, учтиво моля да испращате право до мене въ Ломъ, и още: До Поч. Настоятелство на Бълг. Читалище въ Цариградъ, и при Редакціитѣ: на Г-да Н. Геновича, И. Найденова и П. Р. Славейкова (таже), които моля да приемижтъ и сторятъ тѣзи добринѣ, както и книжарницата на Г. Х. Данова и С-іе гдѣто ги има, и въ Търново при Книгопродавницата на Г. Ст. Маринова, като прося извинение за покорното си задължение прѣди писмѣнно да замоля. На конектъ, като са ласкаѣ че ще бѣдѣ съ по добръ изборъ въ втората и послѣдня свѣрзка отъ 1869 (продъл.) до края на 1871-та, и като излагамъ по долу съдържаніето на настоящата, препорѣчвамъ са и оставамъ съ сичко почитаніе и благи надѣжди.

Моско Попъ Тон. Дебриновъ.

Ломъ, 1871 Марта 10.

Ето и Съдържаніето:

Глава първа. Отдѣленіе I-во. Съдържаніе: Мореплаваніето у Българитѣ, II. — Наказанната злоба и нагаденната невинность. — Белѣшка за нашитѣ училища. — Привѣтствие на 1864 г. — Погорнитѣ науки въ нашитѣ училища. — Ностигатъли 11 години? — Основитѣ на днешната цивилизація. — Пристигваніето на Н. И. В. Султана въ Цариградъ. — За Повседневното прочитаніе. — Смерта на Н. Преосв. Авксентія. — За Нравственнитѣ свойства на отколтѣшитѣ Славенски племена. — Раскошность.

Глава втора. Отдѣл. II-ро. Съдържаніе: Слово. — Образованіето. — Интересни записки по Бъл. Исторія. — Унищоженіето на Търн. Патріаршія. — За учителити и ученіето. — Стихотвореніе. — Отдѣленіе III-то. Съкращеніе: Науката. — По Бълг. Въпросъ. — Кога и какъ са спечелени новитѣ свободности. — Народность. — Упраздненіе на единъ законъ въ Франца. — Адресъ на Царя отъ Русчукъ. —

Глава трета. Отдѣл. IV-то. Съдърж: Народното мнѣніе. — Русчукъ за приключеніето въ В. «Германія». — Идеята на Народность. — Женитѣ въ отношеніе на Народство. — Прѣдставителството. — Отдѣл. V-то. Съкр: Внимательность или Смотриливость и умѣренность. — Стари паметници. — Длъжността на човѣка като общественъ мѣжъ. — Свила или Коприна. — Свободата на свѣстѣта. — Нѣщичко за учителитѣ. — Пѣснь. — Отдѣл. VI-то: Съдържан. Народно воспитаніе. — Пѣтуваніето на Султана въ Парижъ. — Новитѣ Католишки Светци. — Унищоженіето на Охрид. Самостоятелна Архіепископія. — Народното въспитаніе и Народното Духовенство. — За училищата. —

Глава четвърта. Отдѣл. VII-то. Съдържаніе: Енергіята и силата на Водята. — Преимуществото на самообученіето предъ книгитѣ. — Длъжноститѣ на публициститѣ. — Да са трудимъ. — Юношеството и Читалищата. — Отдѣл. VIII-то: Съдържаніе за просвѣщеніето. — Патріотизма. — Личната свобода. — Статистически белѣжки врѣхъ Българитѣ. Практическата свобода. —

Глава пета. Отдѣл. IX-то. Съдрж. Вліяніето на удобства и на трудностите на развитіето на чловѣка. — За личната и Народна самостоятелностъ. — Постановленіята и началствата. — Своеволіята. — Миналото, сегашното и бъдущето.

Глава шеста. Отдѣл. X-то. Съдрж: Знаніето е сила значіето е богатство. — Качствата на работливия члвкъ. — Нашата търговія.

Глава седма. Отд. XI-то. съдрж. Слово за учение и съгласіе. — Слово къмъ женскія полъ. — Развитіето на сичкитѣ страни на човѣшката природа. — За самообразованіето. — Да вървимъ напредъ. —

Глава осма. Отъ XII-то Съдържаніе Огледалото. — Учителскитѣ събори. — Една дума за женитѣ. — Наставленія къмъ народа. — За просвѣщеніето. — За характера. — За образованіето на народа I, II. — Отдѣл. XIII-то съкращ: Учійще или развитіе. — Истинното призваніе на човѣка. — Народноститѣ въ Маджарско и Южнитѣ Славени (за въпроса по языка си и училищата си).

Глава девета. Отъ XIV Съдрж: Точката за излъзъ или добрата Политика. — Народното събрание въ Бохемія (по просвѣщеніе). — За женитѣ I, II, III, и IV. Значеніето на Българ. книжевно дружество въ Браила. — Иванъ Хусъ. — За Индустріята. —

Глава десета. — Отдѣленіе XV-то Остроумни изреченія. — Отдѣл. XVI-то: Разни приключенія. — Отдѣл. XVII-то: Отъ Вѣстника за женитѣ. — Отдѣл. XVIII-то: Различны пѣсни и Стихотворенія. — Отдѣл. XXVI-то. Некрологи. Отдѣл. XX-то: Поличпы пожертвованія. —

Събралъ и Наредилъ

Моско Попъ Тон. Добриновъ.

Лѣсковчанинъ

— Българското въ Цариградъ Читалище има минѣлътъ цѣтоноснъ Недѣлнъ Главното си годишно застѣданіе, въ което ся прочете изложеніето на всичкитѣ му лѣла презъ истеклътъ годинъ, и избра ся ново настоятелство. Това застѣданіе почитахъ съ присѣствіето си и много отъ народнитѣ представители за което имъ ся отправя и явна благодарностъ. Ний ще поискамы за обнародваніе въ единъ отъ идущитѣ броевы хубавото, редовно и краснорѣчиво изложеніе, което прочете ревностный писарь, а сега подпресѣдатель въ това Читалище, Г-нъ П. Аѣнаसेвичъ.

— Тия дни прияхмы отъ Руссе Уставѣтъ и Билинцѣтъ на до-стопохвалното тамъ Женско Дружество СТУПАНКА, и като прочетохмы съ приличното вниманіе и единѣтъ и другий ний не можемъ освенъ да захвалимъ почитаемыи и ревностныи за народный ни напредѣкъ членовы Господжи и Господжичы на това Дружество, за доброты дѣла и ползѣтъ на което, ако да нмахмы и время и мѣсто, ний щѣхмы и днесъ юще да поговоримъ по пространно. Ще кажемъ само че неговата ревностъ, неговата дѣятелностъ, неговото ученолюбіе и родолюбіе заслужватъ всяко похваленіе и насърчваніе.